

กุศล - อกุศล

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราปฏิบัติกันนะ เราศึกษากันนะ มันก็หลากหลายใช่ไหม? แล้วเวลาฟังเทศน์
เราเนี่ย เวลาเทศน์เราเนี่ย มันจะทิ่มเข้าหัวใจเลย เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ
มารยาทสังคมเนี่ย เวลาเราอยู่ด้วยกัน เราอย่าพูดสะเทือนใจกัน ต้องให้เกรงใจกัน แต่ถ้า
เป็นธรรมะนะ ต้องทิ่มเข้าไปตรงนั้น อย่าเกรงใจ

ทางโลกหลบหน้าปะจุมก มีความเกรงใจกัน พูดเพื่อสังคม เห็นใหม่ เพราะพูดเพื่อ
สังคมนี่สิ เราไม่กล้าพูด ไม่กล้าบอกผิดบอกถูกกัน พวกเราก็เลยลุ่มๆ คลำๆ กันอยู่ เห็น
ใหม่ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่มั่นนี่นะ ถ้าใครมีความ
คิดเห็นใหม่ ท่านบอกกับหลวงปู่ชอบ หลวงปู่ฝั้น เวลาท่านเทศน์นะ

“ให้ช่วยจับขโมยให้ผมที เวลาผมเทศน์นี้ ผมจับขโมยไม่ได้”

จับขโมยคือขโมยความคิดไง เวลาจิตมันคิดออกนอกกลุ่มนอกทาง เวลาเทศน์อยู่นี้
แล้วพอเทศน์อยู่มันทำงานอยู่ เหมือนมือเราทำงานอยู่ มือเราไม่ว่าง เวลาถ้าหลวงปู่ชอบ
หลวงปู่ฝั้นอยู่ ท่านบอกว่า “ท่านช่วยจับขโมยให้ผมด้วย”

แล้วหลวงปู่ชอบท่านจะนั่งฟังเทศน์ไปด้วย เวลาคนไหนคิดนะ “อะแฮ่ม” ไอ้คน
คิดมันสะอึกเลย นั่นนะ เห็นใหม่ มันต้องพุ่งเข้าไปที่นั่น การเทศน์นี่นะ มันพูดให้เรา
สะเทือนใจ เวลาเราฟังเทศน์ แล้วเทศน์นี้มันทิ่มเข้าถึงหัวใจเรา จะขนพองหมดเลยนะ
ความรู้สึกนี้มันแผ่ซ่านเลยนะ

อย่างนี้นะมันถึงแก่กิเลส คนฟังเทศน์แล้วสะเทือนใจ คนนั้นมีโอกาส ไม่ใช่ฟัง
เทศน์กันนะ ฟังเทศน์เอาบุญไง ประเพณีภาคกลางเรา ฟังเทศน์เอาบุญ เวลาเทศน์ เทศน์

นะอ่านหนังสือโบราณกัน ใต้นั้นก็พนมมือนั่งสัปหงก ผงก ผงกอย่างนั้นนะ บอกว่า “ได้บุญ ได้บุญ” การฟังเทศน์นะ ฟังเทศน์นี่แสนยาก เพราะในสมัยโบราณนะ มันไม่มีตำรา นี่พระพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ๓๐๐ ปี สังกายนาคครั้งที่ ๒ ถึงได้พิมพ์เป็นตัวอักษรมา พิมพ์ในโบราณมา

แต่เดิมนะ มันไม่มีหนังสือ คนจะเทศน์ต้องเทศน์ออกมาจากใจ ทีนี้คนที่ไม่มี ไม่มีวุฒิภาวะนี้ มันจะไปเทศน์อะไร พอเทศน์ออกไปนี่มันก็พูดซ้ำๆ ซากๆ เราเบื่อตายท่าเลย แต่คนมันมีอยู่ในใจนี้ มันพูดที่ไหนมันก็พูดได้ใช่ไหม? นี่ไง การฟังเทศน์มันถึงแสนยาก การฟังเทศน์นะ แสนยากเลย นี่เราฟังแต่เสียง เสียงทางโลกกัน เห็นไหม ดิฉินนินทานี้เราฟังกันโดยธรรมชาติ แต่ฟังธรรมนี่แสนยากมากเลย แต่เราบอก ฟังธรรมแสนยากได้อย่างไร? เดียวนี้วิทย์เปิดอยู่ทุกวันเลย

เราไม่ได้คิดถึงที่มาไง ที่มาของเราเป็นชาวพุทธ พุทธศาสนา เราเกิดมาด้วย ด้วยในประเทศอันสมควร ในประเทศอันประเสริฐ เราถึงได้ฟังเทศน์กัน ไปดูที่อื่นเขาได้ฟังเทศน์อย่างนี้ไหม? ทีนี้พอเราอย่างนี้บ๊อบ เรบอก นี่ฟังเทศน์ว่าแสนยาก มันแสนยาก เพราะเราไม่ปฏิบัตินะ มันไม่ปฏิบัติเราถึงไม่รู้จริง อย่างเช่นเมื่อกี้เขาถามนะ เพราะอะไรไม่รู้ไหม? เราเข้าใจ เมื่อกี้เขาถามเราเข้าใจเลย

เขาถามว่า “การปฏิบัตินี้ มันต้องมีกุศลจิตใช่ไหมมันถึงแก้กิเลสได้?”

นี่ไง เราใส่เปรี้ยวเลย กุศลจิตของเด็กนะนะ มันอยากอยู่สุขสบายของมัน แล้วก็มันเป็นกุศลจิตของมันนะ เด็กเรานะ ใครมีลูกนะ ลูกเราไม่อ่อนเนอะ ลูกเราเลี้ยงง่ายเนอะ อู๋ฮู เราว่าเด็กดีมากๆ เลย เห็นไหม กุศลจิตของเด็ก กุศลจิตของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่บอกลูกเราดี แล้วลูกเราดีแล้วนี่ มันจะนอนกิน นั่งกินนอนกินตลอดชีวิตได้ไหม? มันต้องโตขึ้นมาไหม?

เราจะบอกกุศลจิตขึ้นมา มันจะพัฒนาไป กุศลจิตนะ กุศลจิตของใคร กุศลจิตมันมีที่ขั้นตอน มรรค ๔ ผล ๔ กุศลจิตของโศคาปัตติมรรค สกิทาคามรรค อนาคามรรค มันคนละกุศลจิตนะ เพราะกุศลจิตมันคนละอัน มันคนละอันตรงไหน? ตรงที่ว่า พระโศคาบันนะ โศคาปัตติมรรค เวลามันชำระกิเลสแล้วนี่ เป็นโศคาปัตติผล จบแล้ว

เริ่มต้นใหม่เป็น สกิทาคามรรค พอเป็น สกิทาคาผล จบแล้ว จะเป็นอนาคามรรค แล้วอนาคามรรค มันอยู่ที่ไหน? เพราะอนาคามรรคนี้ มันเป็นมหาสติ มหาปัญญาแล้ว ถ้าเป็นสติปัญญานี้ โสคาบัน สกิทาคา สติปัญญานี้ยังก้าว ยังทันกิเลสได้ แต่ถ้าเป็นอนาคานี้ ไม่ทันละ เพราะมันจะไวมาก กิเลสมันจะละเอียดมาก สติปัญญานี้ตามกิเลสตัวนี้ไม่เจอ หากกิเลสอย่างนี้ไม่ได้ ถ้ามันจะไปหากิเลสอย่างนี้ได้ มันต้องเป็นมหาสติ มหาปัญญา

นี่ถ้าเป็นมหาสติ มหาปัญญานะ ถ้าเป็นมหาสติ มหาปัญญานะ ก็ไล่เข้าไปๆ ถ้าเป็นพระอนาคา พระอนาคานี้ว่างหมดละ พอว่างหมดแล้วนี้ ว่างหมดก็เป็นพระอรหันต์ ไซ้ใหม่? ว่างหมดมันจะมีอะไรอีก? ก็มันว่างหมดแล้วนะ มันจะมีอะไร? ก็มันว่างแล้วนะ จับอะไรไม่ได้ล่ะ นี่ไงที่พระพุทธเจ้าบอกว่า

“โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง พวกเราก็จินตนาการให้โลกนี้ว่าง เราเป็นพระอรหันต์หมดละ นั่งอยู่นี้เป็นพระอรหันต์หมดเลย เพราะว่าโลกนี้ว่างหมดแล้ว

“เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอน อัตตานุทิกฺขิ”

กลับมาถอนไอ้คนรู้ว่าว่าง ไอ้คนรู้ว่าว่าง ความว่างข้างนอกกับความว่างข้างใน กลับมาถอนคนรู้ว่าว่าง แต่ไอ้ที่กลับมาถอนนี้ กลับมาไม่ได้ เพราะธรรมชาติ พลังงานมันส่งออกหมด พลังงานที่ย้อนกลับไม่มี เพราะเรารู้ว่าว่าง เราปล่อยว่างหมดแล้ว ว่างหมดแล้ว นี่ไง นี่ถ้าเป็นมรรคญาณ มรรคญาณที่กุศลจิตมันเยอะมาก

ฉะนั้นเวลาปฏิบัตินี้ เวลาปฏิบัติไซ้ใหม่? เวลาคนถามปัญหานี้ มันฟ้องมาตั้งตั้งแต่คนถามนั่นนะ ปัญหาเนี่ยมันบอกถึงวุฒิภาวะเรานะ ว่าวุฒิภาวะเรามีแค่ไหน? เพราะรู้แค่ไหนพูดได้แค่นั้น? ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ เวลาออกมาจากผู้เทศน์นี้ ฟังออก ฟังออกเลยครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นนะ ท่านจะไปฟังอาจารย์เทศน์

อาจารย์คนไหนก็แล้วแต่เทศน์ ไปฟังเลย แล้วจะรู้เลยว่า อาจารย์องค์นี้ในอกในหัวใจนี้มีธรรมหรือไม่มีธรรม ถ้าไม่มีธรรมนะ “น้ำท่วมทุ่ง น้ำท่วมทุ่งเลนนะ มีแต่น้ำโจ๊ก น้ำ ไม่มีเนื้อหาสาระเลย”

แต่ไอ้คนฟังนะ อู้ฐู สูดยอดเลยนะ เพราะน้ำท่วมทุ่งนี่มันเป็นน้ำไข้ใหม่? ภาชนะอะไรตักก็ได้ เพราะมันเป็นของเหลว เพราะใจมันจินตนาการได้นะ นี่มันเป็นตรรกะไข้พูดธรรมะนะ อู้ฐู เข้าใจ อู้ฐู สูดยอด “น้ำท่วมทุ่ง ไม่มีแก่นสาร ไม่มีอะไรเลย”

แต่ถ้ามีนะ มันมีแก่นสารนะ ไม่ใช่ น้ำท่วมทุ่ง มันมีเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระนี้มันออกมาจากใจนั้นนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดเห็นใหม่ เวลาเทศน์ธรรมะออกไปนี่ ไม่ใช่เสียงเฉยๆ นะ มันมีเนื้อหาธรรมออกมาด้วย เนื้อธรรมนี้ออกมากับเสียงนั้น เสียงมันจะบอกหมดเลย แต่ถ้ามันพูดออกมา น้ำท่วมทุ่งนะ น้ำท่วมทุ่งมันไม่มีเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระคืออะไร? โสคาปัตติมรรคเป็นอย่างไร? โสคาปัตติผลเป็นอย่างไร? โสคาปัตติมรรค ปัตติผลนี้ เราฟังเยอะมาก ใครๆ ก็บอกว่า นี่เป็นพระโสคาบัน พระโสคาบันนะ เวลาบอกพิจารณากาย พิจารณากายไปเรื่อย พิจารณาต่างๆ ไปเรื่อย สรูปลง ยกเข้าอริยสัจ สรูปลง ยกขึ้นตำราหมดเลย ไม่สรุปลงที่มึงบอก เป็นโสคาบันนะ มึงต้องสรุปได้

เป็นโสคาบันอย่างไร? เป็นสภิกาทาอย่างไร? เป็นอนาคาอย่างไร? เป็นพระอรหันต์อย่างไร? ถ้าสรุปไม่ได้ มึงไม่เคยเห็น ถ้าสรุปได้ มันต้องสรุปลงตรงนั้น แล้วสรุปตรงนั้นนะ นี่ที่พระเขาทันทัน เขาทันทันตรงนี้ไง สรุปผิด สรุปถูก

ถ้าสรุปผิด ก็คือผิด มิจฉาทิฏฐิ มิจฉาปัญญา ถ้าสรุปถูก ถูก ถ้าถูก เห็นใหม่ เวลาครูบาอาจารย์เรานี้ เวลาไป **ธมฺมสภาจฺจมา** จะไม่แตกต่างกันเลย จะมาแนวทางไหน? มันก็ลงอันเดียวกัน ลงที่เดียวกัน จะไม่ต่างกันเลย ไม่มีแตกต่าง ถ้ามีแตกต่างนะ ต้องมีผิด องค์หนึ่ง ระหว่าง ๒ องค์ที่คู่กัน ต้องผิดองค์หนึ่ง

แต่ถ้าเป็นธรรมะจริงๆ นะ ไม่มีแตกต่าง จะลงอันเดียวกันหมด นี่ไง ถึงบอกนี้สรุปถูก มันจะถูก แต่ถ้าเราสรุป เราว่าถูก เราว่าถูก “ผิดละ” ถ้าเราว่า “ผิด” ต้องเป็นสังฆธรรม ไม่ใช่เราว่า

มันเป็นอย่างนั้น มันต้องเป็นอย่างนั้น แล้วมันเป็นอย่างนั้นจริงๆ แล้วพูดถูกจริงๆ นี่ไงถึงบอกว่า ถ้าพูดอย่างนี้นะ พูดบอกว่า “จิตต้องเป็นกุศลนะ” แล้วเราถึงจะปฏิบัติ ให้ถูกต้องนะ กุศลคืออะไรละ? กุศลของเด็กมันก็สร้างความรู้สึกลงเป็นกุศลอย่าง

นั่น กุศลของผู้ใหญ่ ก็สร้างความรู้สึกเป็นอย่างนั้น เราก็สร้างความรู้สึกได้หมดนะ เราสร้างเลยนะ นี่กุศลของพระโศคานัน กุศลของพระสัทธา กุศลของพระอนาคา

เราสร้าง ไม่ใช่ความจริง ถ้าเป็นความจริง เราไม่ต้องสร้าง อกุปปิธรรม อกุปปิธรรม เป็นอฐานะ ที่มันจะแปรสภาพ เพชรคือเพชร เพชรเป็นพลอยไม่ได้ พลอยคือพลอย มันต่างอันต่างจริงของมัน แต่ละระดับของมัน มันจะเป็นอย่างนั้นจริงๆ ฉะนั้น คำว่าต้องมีกุศลก่อนเป็นอะไรไม่ต้องพูดอย่างนั้น ถ้าพูดอย่างนั้น เหมือนกับเราตั้งลำนะ พอเราตั้งลำนะเราเกร็งไปหมดเลย เราเกร็งปั๊บ เราต้องเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น

เราต้องเป็นอย่างนั้น ผิดแล้ว เพราะ! เพราะในการปฏิบัตินี้ มันไม่มีสูตรตายตัว จริตนิสัยของคนมาต่างกัน จริตนิสัยของคนมาต่างกันนะ การกระทำคนไม่เหมือนกัน รสชาติของอาหารนะ ในสำหรับเดียวกัน คนก็ยังติ ยังชมต่างๆ กันไป จิตที่มันจะสงบนี้ พุทโธก็แตกต่างกัน พุทโธบางคน พุทโธแล้วสงบได้ง่าย บางคนพุทโธแล้วสงบได้ยาก

ไม่ต้องบางคน เราคนเดียวนี้แหละ บางทีทำสงบได้ง่าย บางทีทำสงบได้ยาก บางทีทำแล้ว คราวนี้แทบไม่ได้อะไรเลย บางทียังไม่ทันพุทโธเลย มันจะลงแล้ว

ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นนะ? จิตมันไม่เหมือนกันเห็นไหม ถ้าเกิดปัญญา ปัญญาแต่ละขั้นตอนนะ มันก็ไม่เหมือนกัน ปัญญาเวลาพิจารณาแต่ละครั้งนะ ถ้าปัญญาคราวนี้เราพิจารณาแล้ว มันลงได้ดีมาก ตัดใจ ตัดใจคุณดีมาก คราวหน้าตั้งลมอย่างนี้เลยนะ เสร็จมันเป็นสติปัญญา มันเป็นสติปัญญาละ ไม่ได้ มันต้องเป็นปัจจุบันธรรม ปัจจุบันเลย ปัจจุบันที่มันเกิดขึ้นเดี๋ยวนั้น เป็นเดี๋ยวนั้น แล้วชำระเดี๋ยวนั้น

ถ้าปัจจุบันเป็นเดี๋ยวนั้น แล้วอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศลละ นี่จะเป็นกุศล เป็นอกุศลนะ เราทำเสร็จแล้ว แล้วเราก่อยออกมาคิดว่า อย่างนี้ผิด อย่างนี้ถูก อย่างนี้ผิด อย่างนี้ถูก เพื่อการทำต่อไป การทำต่อไปเราต้องทำปัจจุบันอันนั้น ทำปัจจุบันอันนั้น มันถึงจะเป็นปัจจุบัน ปัจจุบันอันนั้น อันนั้นคือมันผ่านมาแล้ว นี่ไง อดีต อนาคตตลอดนะ

ในการปฏิบัติ ถ้าเป็นพระกรรมฐาน พระกรรมฐานที่ครูบาอาจารย์จะสอนนี้ มันต้องสอนด้วยความเป็นจริง ไม่ต้องไปติด ปริยัตินะ เวลาปฏิบัติเห็นใหม่ หลวงตาท่านไป

หาหลวงปู่มัน “มหานะ” หลวงปู่มันท่านพูดด้วยข้อเท็จจริงนะ คนพูดด้วยความจริงนี้มัน
ซึ่งใจมาก ท่านพูดอย่างนี้

ท่านบอกว่า “ธรรมะของพระพุทธเจ้านี้ บูชาไว้บนหัว บูชาไว้เหนือหัวเลย ไม่ใช่
ถูกเหยียดหยาม แต่ในขณะที่ยังไม่จำเป็นนะ ความรู้นี้ ให้วิชาที่เรียนมานี้ ทฤษฎีที่เรียน
มา ให้ใส่ลิ้นชักไว้ แล้วปิดกุญแจ ลั่นกุญแจไว้ด้วย เพราะ” (นี่คำพูดเห็นใหม่ มันฟังง่าย
แล้วฟังแล้วถ้าเข้าใจจะซึ่งมาก)

“ถ้าปฏิบัติไปนะ มันจะมาเตะ มาถีบกัน”

เวลาเราปฏิบัติเนี่ยมันจะเทียบเคียง เวลาเป็นอะไร น่าจะเป็นอย่างนั้น นี่จะเป็น
อย่างนี้ คือเราชักนำไปก่อน ฉะนั้นเวลาปฏิบัติเนี่ย เราจะบอกว่า “ให้ปฏิบัติแบบคนโง่”
เวลาปฏิบัติเนี่ย ปฏิบัติแบบคนโง่ แบบไม่รู้อะไรเลย โลกนี้เหมือนไม่มี สิ่งที่ศึกษามา
เหมือนไม่มี ให้อยู่กับเรา ปัจจุบันอันเดียว ต้องทำอย่างนี้ เหมือนคนโง่ เหมือนคนโง่ ฟัง
ตี แต่โคตรฉลาดเลย แต่คนฉลาดมากเลยนะ โคอตรโง่เลย เพราะคิดไง คิดเหยียบขำ
เหมือนเราคิดนี้ มันก็เหมือนกับเราเอาเท้านี้เหยียบตัวเราเอง

เวลาเราใช้ปัญญา ที่เราว่าเราฉลาดๆ นี้ แต่เหมือนคนโง่นี้ เราหยุดมันไง เราปิด
เท้าเราออก เราไม่ให้เท้าเราเหยียบเราเอง คือไม่ให้ความคิดมันเกิด โคอตรยากเลย นี่ถ้าทำ
อย่างนี้ได้ เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านเวลาสอน ท่านสอนเรื่องทำความสงบก่อน

เรื่องทำความสงบเพราะอะไร? เพราะโดยพื้นฐานชาวพุทธนะ ชาวพุทธสมัย
พุทธกาลนี้ ชาวพุทธมีสมาธิอยู่แล้วด้วย เพราะชาวพุทธก็ฝึกหัดกันอยู่ แต่ในปัจจุบันนี้
เราเป็นเรื่องโลกหมด เราเป็นโลกกันหมด เวลาความคิด ความคิดแบบโลกหมดเลย ทีนี้
เวลาเราคิดถึงธรรมะ เราก็เอาโลกไปเทียบ

นี่นะปัญญาชน ปัญญาชนไง นี่เดี๋ยวนี้โลกเจริญๆ ใจ เจริญด้วยสัญญาใจ เจริญ
ด้วยความคิดใจ ไม่ใช่จริงๆ แล้วนะ ถ้าพูดถึงทางโลกนะ สิ่งที่เราคิดกันอยู่เนี่ย ต้องเรียก
คำลัทธิให้หมดเลย ใครคิดต้องจ่ายตังค์กูมา เพราะคิดปัญญาพระพุทธเจ้านะ มึงคิด
ปัญญาพระพุทธเจ้านะมึง แล้วบอกมึงฉลาดๆ มึงขี้โกง

มีเงาธรรมะพระพุทธเจ้ามาแล้วไม่ย่ำตั้งค้ำด้วย ไม่ย่ำค่าลิขสิทธิ์ด้วย แล้วก็บอกฉลาดๆ นี่ปัญญาชน ปัญญาชนไง แหม เก่งมาก ไม่รู้ว่าขโมยมาทั้งนั้นนะ ขโมยธรรมะพระพุทธเจ้ามาแล้วตัวเองนะขโมยตำราเขามา แล้วก็ว่าตัวเองรู้ มันเอาอะไรไปรู้

ทีนี้ถ้าพูดถึงสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอนนะ ท่านเมตตามาก ท่านบอกว่าจะ “วิปัสสนาธุระ คันถธุระ” คันถธุระนี้พวกการปกครองต้องการศึกษา คันถธุระ การปกครองนี้ มันต้องรู้ตามตำรา รู้ตามข้อเท็จจริงทางโลกเขา แต่การปกครองนะ โปริฉิยะ ไบลานเปล่า ไบลานเปล่าๆ ความรู้เปล่าๆ จำมาเปล่าๆ ทุกข์อยู่เต็มหัวใจ

ต้องมีวิปัสสนาธุระ วิปัสสนาธุระนี้ วางคันถธุระ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ในปัจจุบันนี้ สิ่งที่เราเอาไปๆ กันอยู่นี้แหละ นั่นแหละลิขสิทธิ์พระพุทธเจ้าทั้งนั้นนะ เพราะ! เพราะพุทธธรรมะแบบวิทยาศาสตร์ พุทธธรรมะแบบวิทยาศาสตร์ คือพูดตายตัว ทฤษฎีตายตัว ตรงตัว ทฤษฎีตายตัวตรงตัวนี้ คือคนภวานาไม่เป็น ถ้าคนภวานาเป็นนะ ทฤษฎีนั้น มันอยู่ที่เหตุผล อยู่ที่ปัจจัย เหตุและปัจจัยนี้ ทฤษฎีนั้นอาจจะคลาดเคลื่อนได้ อาจจะคลาดเคลื่อนได้

ทฤษฎีเป็นทฤษฎีใช้ใหม่ การกระทำของเรา ค่าของมันเห็นใหม่ ค่าของมันนะ คุณจิตที่มันเข้มแข็ง จิตที่กระด้าง จิตที่อ่อน ความอ่อนแอ ความนิ่มนวลนะ คือวัสดุนั้นนะ มันแข็ง หรือวัสดุนั้นมันอ่อน เราควรใช้เครื่องมืออะไรเข้าไปทำลายวัสดุนั้น นี้ก็เหมือนกัน มรรคหรือสมาธินี้ มันเข้มมันอ่อน ปัญญา มันจะเข้มแข็ง มันมีรายละเอียดที่การปฏิบัติอีกหลากหลายมาก มันไม่ได้คงที่ตายตัวหรอก

สิ่งที่คงที่ตายตัวเหมือนวิทยาศาสตร์นั้นนะ มันผิดตรงนั้นนะ ผิดตรงที่ มีเงาว่างไว้เป็นวิทยาศาสตร์คงที่ตายตัวนั้นนะ แล้วก็เลสมันก็หัวเราะนะ เหมือนกับเราเห็นใหม่ เวลามันเจอเข้าศิกนะ เขาถือปืนมานะ ทะเล่อทะเล่าเข้ามาเลย เรายิ้มเลยนะ เพราะเราหลบอย่างไรก็ได้ใช้ใหม่? คนเรามันถือสูตรทฤษฎีตายตัวมาอย่างนั้นนะ ก็เลสมันยิ้มเลยนะ มันจะหลบช่องไหนก็ได้ มันจะนั่งลงนะ แล้วเอาไม้ตีหน้าแข้งมันก็ได้ เพราะเราตายตัวเข้าไป

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ มันมีเทคนิค มันมีการกระทำนี้อีกหลายหลากมาก อีกหลายหลากมาก เพราะกิเลสนี้ กิเลสนะ มันอยู่หลังความคิดเรา เวลาพระพุทธเจ้าเฝ้าเย็บกิเลสนะ

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดจากจิตของเราไม่ได้อีกเลย”

ความคิด ดำริ เกิดจากความดำริของเรา ก่อนคิดนะ “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” เวลาปลงงานนะมันแค่ขยับตัวเท่านั้นนะ กิเลสมันครอบงำมาแล้ว แล้วที่เราตรีกกรรมะ เราใช้ปัญญากันนะ กิเลสทั้งนั้น กิเลสมันครอบงำมาหมด แม้แต่ห้องบ่นกรรมะของพระพุทธเจ้าก็คือกิเลส กิเลสมันห้องบ่นนะ เราถึงต้องทำความสงบเข้าไป

ทำให้จิตสงบนะ สงบคืออะไร? สงบคือตัวตนมันสงบตัวลง คือเรานี้สงบลง พอสงบลงปั้มนั้นเปิดช่องว่าง เปิดให้โอกาสธรรมะได้ผุด เปิดให้โอกาสให้เราได้มีการกระทำ แต่ถ้าเป็นเรานี้ มันไม่เปิดโอกาสไง จะมีปฏิริยาอย่างไร? ก็คือเราทั้งหมด จะมีการกระทำทั้งหมด ก็กิเลสทั้งหมด เพราะกิเลสเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา

พอทุกอย่างเป็นเรา เราทำไปนี้กิเลสใช้ไหม? กิเลสล้วนๆ เลย แต่ถ้าสงบตัวลง พอสงบตัวลงนี้ ทุกคนนะเวลาปฏิบัติ ไม่กล้า ไม่ยอม ไม่กล้าสงบตัวลง เพราะสงบแล้วนี้เดี๋ยวจะควบคุมไม่ได้ เดี่ยวจะไม่รู้ เดี่ยวเราจะขาดทุน

พอมันสงบตัวลงนะ มันสักแต่ว่ารู้ ไม่ใช่เรา ถ้าเป็นเราสงบไม่ได้ สงบคือตัวตนเรา คือทิจูเรามา มันสงบลง มันเป็นพลังงานตัวมัน พลังงานบริสุทธิ์ ตัวพลังงานบริสุทธิ์นะคือสมาธิ “เพราะจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส” “ไอ้ตัวส่องใส ไอ้พลังงานบริสุทธิ์นี่คืออวิชา คือตัวอวิชา แต่ขณะที่ตัวอวิชานี้ถ้ามันเกิด มันก็เกิดในปัจจุบัน เกิดในธรรมชาติของมัน เพราะว่ามันเป็นพลังงานเฉยๆ

พลังงานนะ พลังงานไม่ใช่ความคิด เพราะพลังงานนี้พอมันเสวยอารมณ์ มันก็เป็นความคิด ความคิดมันเป็นความคิดออกมา แล้วพอความคิดออกมาเห็นใหม่ พลังงานเฉยๆ กับความคิดเห็นใหม่ มันเป็นอดีต อนาคตไง พลังงานนี้พอมันแสดงตัวปั้มนั้นเป็น

ความคิด มันเป็นอนาคตไปแล้ว มันคิดออกไปแล้ว มันเป็นอดีต อนาคต มันถึงไม่เป็นปัจจุบันไง

แต่ถ้ามันเป็นพลังงานเฉยๆ พลังงานบริสุทธิ์ นี่มันเป็นปัจจุบัน แล้วถ้าปัญญาปัจจุบัน ปัจจุบัน ปัจจุบันคือไม่มีอดีต อนาคต ไม่มีการไม่เสวย ไม่เสวยนะกิเลสมันไม่แสดงตัว

แล้วถ้าเกิดพลังงานอันนี้ ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา นี่ไงปัจจุบันธรรม แล้วมันก็อยู่ไม่ได้นานด้วย พอมันเป็นสมาธิปั๊บ เวลาเราวิปัสสนาไปนี่ ประเดี๋ยวพลังงานนี้มันจะอ่อนตัวลง พอมันอ่อนตัวลง คือว่าตัวตนเราก็มามากขึ้นมา สมาธิมันก็เสื่อมไง สมาธิอ่อนค่าลงปั๊บนี้ ทิฐิमानะความเห็นเราบวกละ พอบวกลปั๊บคือสัญญาละ อันนี้ออกมาก็เป็นกิเลสละ นี่กิเลสพาใช้หมดเลย

มันถึงต้องทำความสงบเข้ามา ทำความสงบเข้ามา นี่โดยข้อเท็จจริงการกระทำนี้ใครทำได้ ใครรู้ได้ มันก็รู้ธรรมจริงๆ นี่แหละ ทีนี้ในปัจจุบันนี้ ไอ้คนสอน มันสอนให้ท่องจำ เราก็อ่านมาสิ กุศล อกุศล มันก็มั่วกันไปหมดเลย โจรนะมันจะปลิ้นนี่มันว่าเป็นกุศลนะ ก็มันเป็นโจร โจรวางแผนกันปลิ้นนี่เป็นกุศลใหม่? สำหรับโจรนะ เป็นกุศล

แล้วของเราเป็นกุศลหรืออกุศลล่ะ? ไปถามว่ากุศลของใคร? อ้าว โจรมันจะปลิ้นใช้ไหม? วางแผนปลิ้นนี่ ในวงในหมู่ของโจรนี่มันเป็นกุศลหรืออกุศลของมัน? เป็นกุศล

นี่ไง จิตเป็นกุศลถึงจะเป็นมรรค โจรมันปลิ้น มันก็เป็นกุศลของมัน แต่ นี่เวลาท่องจำมา มันเป็นอย่างนั้นนะ แต่พระพุทธเจ้าพูดถูกไหม? ถูก มันถูกที่ไหน? ถูกที่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี่พูดไว้ถูก เพราะอะไร?

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ตรัสรู้ธรรมเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววางเป็นทฤษฎีไว้ เพียงแต่นะ นี่ทฤษฎีวางไว้ แต่ใจที่รู้ออกมามันให้ค่า นี่ไง พระไตรปิฎกถึงถูกหมด แต่คนไปอ่านมันคิดหมด คิดหมด

คนอ่านพระไตรปิฎกยิ่งอ่านยิ่งงง ยิ่งมีปัญญา ยิ่งรู้เข้าไปนะ เหมือนเรานะเขาเรียก “ติดคิด” นี่เวลาเราทำผิดสิ่งที่ไม่ดี ทุกคนจะพูดได้ใช้ไหม? ว่าสิ่งนี้ไม่ดีควรละใช้ไหม? แต่

ถ้าเราทำความดีแล้วนี่ เราว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดี แล้วเราจะละอย่างไรล่ะ? เราจะบอกว่า “ถ้าอ่านพระไตรปิฎกแล้วเข้าใจ นี่ดีดี” ดีดี เพราะสิ่งนี้เป็นสังฆธรรม สังฆธรรมคือธรรมะ เป็นธรรมชาติใด ธรรมะเป็นธรรมชาติ

ธรรมะเป็นธรรมชาติต่อเมื่อใจของคนมีคุณงามความดี มองสิ่งใดแล้วเป็นประโยชน์ ถ้าเราจิตใจเราเศร้าหมอง จิตใจเรากับแคँนนะ เห็นธรรมชาตินี้ก็อดมาก ทำไมฝนแล้ง? ทำไมน้ำท่วม? มันคือกชกตัว ธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่กูทุกข์ฉิบหายเลย แต่ถ้าใจเราดีนะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะของเรามันเหนือธรรมชาตินะ

ธรรมชาติคือการเกิดและการตาย สุข ทุกข์นี่ก็เป็นธรรมชาติ มันแปรสภาพ แต่ถ้าธรรมนี่นะ เราปฏิบัติแล้ว มันหลุดพ้นไปแล้วนี่ รู้ข้อเท็จจริง แล้ววางมันไว้ตามความเป็นจริง แล้วมันหลุดออกมา สิ่งที่เป็นธรรมแล้วนี่ กลับไปมองธรรมะ เออ ไซ้ มันเป็นอย่างนี้เอง มันจะหมุนไป มันเป็นวาระนะ

มันเป็นวาระ เป็นวาระๆ วาระหมายถึงว่า คุณติ เมื่อก่อนนี้นั้นนะ สภาพแวดล้อมจะดีมาก ป่าเขาจะดีมาก มนุษย์มีน้อย เดี่ยวนี้มนุษย์มีมาก พอมนุษย์มีมากนี้ ทรัพยากรต้องใช้ไปมาก เผาผลาญไปมาก โลกก็ร้อน พอโลกร้อนถึงจุดหนึ่งนะ เดี่ยวโลกก็ตีกลับ มันจะปรับสภาพของมัน นี่เขาบอกว่าน้ำท่วมโลก น้ำท่วมโลก เราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อ เพราะพระพุทธเจ้าบอกว่า อีก ๕,๐๐๐ ปี

ศาสนานี้อยู่อีก ๕,๐๐๐ ปีนะ แต่ตอนนี้โลกจะเสื่อมไปเรื่อยๆ เสื่อมไปเรื่อยๆ เพราะว่าอะไร? เพราะทรัพยากรจะโดนผลาญไปเรื่อยๆ เพราะ! เพราะมนุษย์มันเยอะ มันต้องใช้ทรัพยากรโดยธรรมชาติ คือการอยู่การกินนี่ มันต้องใช้ทรัพยากรไป มันจะหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทีนี้ในเมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้ เราก็ต้องหาสิ่งนี้มาเพื่อเพิ่มปัจจัย ๔ มันก็ต้องผลาญทรัพยากรไปเป็นธรรมดา พอการผลาญทรัพยากรไปเป็นธรรมดา ถึงเวลาแล้วมันก็เกิดอุทกภัยเห็นไหม พวกวาตภัยนี้เราเชื่อ ถึงจุดหนึ่งแล้วนี่มันจะเกิดวาตภัย สีนามินีมันจะเกิด แผ่นดินไหวต้องเกิดเตี๊ดขาด แต่ที่ว่าน้ำท่วมโลกนี่ เป็นไปไม่ได้ เพราะ! เพราะโลกนี้ เป็นอจินไตย อจินไตย ๔

พุทธวิสัย โลก กรรม ฌาน อจินไตยคือมันจะมีของมันอย่างนี้ตลอดไป แต่มันจะปรับสภาพ เพราะมันเป็นสหชาติ คือว่าการเกิดร่วมของพระพุทธรเจ้า การเกิดร่วมกัน การเกิดต่างๆ กันไป นี่ที่นั่งอยู่นี้ คนเกิดมานี้ก็รอบแล้ว? แล้วก็เกิดในปัจจุบันนี้ แล้วก็เวียนไปอีก เราสร้างกันไว้เอง เห็นไหม เราพูดกันนะ ว่าเราจะส่งโลกนี้ให้กับอนุชนรุ่นหลัง ให้มันดีขึ้น แต่ไม่รู้หรือว่า อนุชนรุ่นหลังก็คือเราที่จะไปเกิดนี่

ดูยากังสิ ยายกั้งไปเกิดในท้องของหลานเห็นไหม เราคิดว่าเราจะส่งโลกนี้ไว้ให้ อนุชนรุ่นหลัง ก็ส่งให้กูเองนี่แหละ แต่กูไปเกิดคักหน้านู่นไป แล้วกูก็จะทุกข์ไปข้างหน้า นู่นนะ นี่มันจะเวียนตายเวียนเกิดไป แต่ใครรู้บ้างว่าเคยเกิดมาก็ชาติละ? ใครรู้บ้างว่าใครเกิดมาก็ชาติแล้ว? แต่ถ้าเป็นธรรมนะ ก็ชาติหรือมากน้อยเท่าไรนี่ พันธุกรรมทางจิต การเกิดแล้วทำสิ่งที่ดีๆ นี่ มันจะเป็นสิ่งที่ มุมมองที่ดี ความคิดที่ดี เซาว์ปัญญาที่ดี

พระโพธิสัตว์ มี ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยนี้ พันธุกรรมทางจิตที่ดี เด็กยังงั้นมันก็คิดดี มันดีมาจากใจ ถ้าเด็กมันคิด มันเป็นธรรมชาติของมันนะ พ่อแม่นี้ทุกข์มาก ทุกข์เพราะอะไรรู้ไหม? ทุกข์เพราะกรรม มันสายบุญสายกรรมไป มันเกิดเป็นวาระ ผลัดกันเกิดนะ ผลัดกันเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูก ผลัดกันไป ผลัดกันมา แต่เราจะเข้าใจไม่เข้าใจ อีกเรื่องหนึ่ง

นี่ไง ความกตัญญูกตเวที นี่คือบุพเพนิวาสานุสติญาณ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ย้อนอดีตชาติ ถ้าไม่อย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นพระเวสสันดร พระเวสสันดรเป็นใคร พระเวสสันดรกับเจ้าชายสิทธัตถะ เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร? พระเวสสันดรกับเทมียี่เป็ง หรือพระสุวรรณสาม เกี่ยวดองกันอย่างไร? มันเกี่ยวดองกันมาอย่างไร? แล้วเราบอกว่าไม่มีๆ ไม่มีนี่มันปากพูดนะ เพราะมันมีอย่างนั้น มันถึงปรับเปลี่ยนพันธุกรรมของจิตให้มันดีขึ้น หรือให้มันเลวลง

เลวลงนะ มันจะคิดแต่เรื่องพาลนะ อย่างเรานี่ถ้าเป็นคนพาล คิดแต่เขารังแกเรา ทั้งนั้นนะ ใครก็ทำเราเสียหายทั้งนั้น เราจะไม่เห็นที่เราผิดเลย เราจะมองว่า คนอื่นทำกูๆ คนอื่นทำกูทั้งนั้นนะ แต่ไอ้กูทำกูนี่มันไม่รู้ แต่ถ้าเรา เราแก้ไขที่เรานี้แหละ แก้ไขที่กูนี้ แก้ไขที่เราหมด มันก็เป็นอย่างนั้นนะ ไม่รู้ว่าใครทำใครก่อน? ไม่รู้ว่าใครทำกับใครมา แต่ถ้ามาแก้ที่เรานะ จบที่เรา แก้เป็นพระ นี่แก้เป็นพระ

แพ้ แพ้ความทะยานอยาก แต่เป็นพระ พระประเสริฐ ประเสริฐเพราะชนะตัวเรา แล้วเราไม่ได้ไปทำลายคนอื่น แต่ถ้าเราแพ้เรานะ พอเราแพ้เรา เราทำลายคนอื่นเขาหมดเลย เราจะทำลายคนอื่นทั้งนั้นนะ จะเอาตัวรอดให้ได้เลย แล้วไม่รอด เพราะว่ามันสร้างกรรมต่อไป

แต่ถ้ามันแพ้เรานี้ แพ้เป็นพระ แพ้เป็นพระ เขามองว่าแพ้ มองว่าเสียเปรียบ ได้เปรียบ ผู้ให้ ผู้ให้ดีกว่าผู้รับ ผู้ให้นะให้ด้วยความสุข ผู้ที่มีความสุขมาก ผู้รับนี่นะ อย่างเรานี้เป็นคนทุกข์คนจนนะ เวลาเขาให้เสื้อผ้าเรามา นี่ อู้หู มันงามไปหมดเลยนะ ใส่อุทเชียวนะ เวลาตายไปเราก็กี่ใส่สุทไป คนที่ให้เขาตายมาบ๊ีบนะ สุทเราจะหลุดไปอยู่กับคนนั้นเลย เพราะไม่ใช่ของเรา

เวลาทำบุญเห็นใหม่ นี่ทำบุญ เราเป็นคนทำบุญ เราหามาทำบุญ บุญของเรา แต่คนที่เขาไม่มีเงินมีทอง เขาอยากทำบุญด้วย เขาอนุโมทนาด้วย อนุโมทนาบุญนะ นี่นะ บุญของเขา เขาเป็นคนทำนะ แต่เราอนุโมทนานี้เราได้เหมือนกัน แต่เวลาไปแล้ว เห็นใหม่ นี่บารมี บารมีของเราเอาเป็นบริษัทบริวารไง มันเป็นข้อเท็จจริงทั้งนั้นนะ เราอาศัยนะ เราอาศัยเขา อาศัยเขาทำบุญ แล้วเราอนุโมทนาไปกับเขา แต่เราก็กี่ได้บุญ เราก็กี่ทำ แต่เราไม่ได้ลงทุนลงแรง

ถ้าเราลงทุนลงแรงนี้เป็นของเรา อันนี้มันเรื่องระดับของทานนะ ระดับของทานนี้ มัน ประสาเรานี้ นี่ไง กรรมเป็นอจินไตย กรรมเป็นอจินไตย อจินไตยคือว่า มันผลัดกันมานี่ ผลัดกันนำมา ผลัดกันเป็นผู้นำ ผลัดกันเป็นผู้ตาม ผลัดกันมา พ่อกับแม่นี่ พ่อแม่กับลูกนี่ พ่อแม่นี่เป็นผู้ชี้นำทั้งนั้นนะ ลูกตามพ่อแม่ แล้วไอ้ลูกก็จะเป็นพ่อแม่ไป แล้วไอ้หลานมาเกิดก็จะตามพ่อแม่ นี่มันก็ชี้นำกันมา นี่ไง มันจะหมุนกันไปอย่างนี้ หมุนไปอย่างนี้ แล้วใครเป็นพ่อใครเป็นแม่ล่ะ?

มันเป็นไปตามวัยนะ วัยเราเป็นเด็กนี่ วัยเรามีความสุขมาก ยิ่งเล็กยิ่งมีอำนาจ ร้องให้ขึ้นมาแม่ต้องวิ่งมาเลย “หนูจะเอาอะไร จะเอาดั่งกั้ในกระเป๋านะ จะเอาดั่งกั้ไปซื้อขนม” ควักหมดเลย ควักหมดเลย โตขึ้นมาละ อำนาจก็น้อยลง น้อยลง แล้วต่อไป มันก็จะเป็นจี้ข้าเขาอีก มันก็ต้องควักให้ลูกมันต่อไป นี่นะมันก็หมุนมาอย่างนี้ ของเราสร้างขึ้นมาไว้ใน โลกนี้แหละ แล้วเราก็กี่กลับมาใช้ของเราเอง ไม่รู้ตัว ไม่มีใครรู้ตัวหรอก

แต่มันสร้างขึ้นมานี้ มันสร้างสมบัติไว้กับโลก แต่มันจะได้บุญที่ใจ ใจเป็นบุญ เป็นกุศล ใจเป็นบุญเป็นกุศลนี่นะ มันจะมองโลก มองสิ่งต่างๆ แล้ว มันจะกลับมาแก้ที่ หัวใจ ถ้าใจไม่เป็นกุศลนะ มันมองโลก แล้วมันกลับมาเหยียบย่ำตัวเอง เหมือนกับที่เขา เรียกว่า เด็กที่ต่อต้านสังคมนะ มันจะทำลายสังคม เห็นไหม

แต่คนที่คิดนะมันจะทำลายตัวมัน มันไม่ทำลายสังคมนะ มันจะทำลายทิฐิมานะใน ใจมัน แล้วเวลามันทำลายทิฐิมานะในใจของมันนะ ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจของเรา นะ ถ้าเราลองแก้ไขได้แล้วนะ ใจของทุกดวงใจเป็นอย่างนี้หมด เป็นอย่างนี้หมด

จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง มันเป็นเรื่องของใจ ที่การกระทำของใจ ถ้าใจเข้าใจ แล้วนะ แต่ถ้าใจไม่เข้าใจนะ มันพูดออกไปนะ ผิดหมดคนนะ แล้วพอมันผิดหมด มัน เสียหายอย่างเดียว เสียหายอย่างพวกเรานะ พวกเรานี้ พวกเราที่ภาวนาไม่เป็น มันเป็น ธรรมดา ธรรมดา คือสมมุติ แล้วถ้าคนพูดสมมุติมานี้ เพราะเรา มันเป็นสมมุติด้วยกัน มันเข้า กันได้ไง

ธรรมะสมมุตินี้ ธรรมะนิยาย ธรรมะที่แต่งขึ้นมาเหมือนนิยายนี้ เราอ่านแล้วซึ่ง มาก แต่ถ้าธรรมะจริงๆ ที่ข้ามจริงๆ นะ เราอ่านแล้วไม่รู้เรื่อง ต้องปีนบันได ปีนบันได อ่านแล้วก็ยังอ่านแล้วก็ยังงง เอ๊ะ! ท่านพูดเรื่องอะไร? เอ๊ะ! ท่านพูดไม่เข้าใจเลยนะ

แต่ถ้าเป็นสมมุตินะ เป็นนิยายนะ สูดยอด สูดยอด สูดยอดจากใจที่เป็นสมมุติเรา ใจเราเป็นสมมุติใช่ไหม? ใจเรารู้ได้แค่ไหนใจ เพราะอันนี้ใจ เราถึงไม่ทันพระที่หลอกเรา กันใจ พวกเราถึงไม่ทันพระที่หลอกเรากันใจ ที่นี้พระกับพระนะ เขากลับพระที่รู้จริง เพราะพูดคำไหน ผิดคำนั้น เขากลับกันตรงนี้ ฉะนั้น นี่เพราะเราถึงแสวงหาครู หาอาจารย์ นะ เราเป็นอย่างโง่มาก่อน เรานี้ โคนหลอกมาเยอะ เรานี้ โคนหลอกมา แล้วโคนหลอก มาแล้วเราก็แก้ไขปรับปรุง แก้ไขปรับปรุง แก้ไขปรับปรุง จนรู้ว่าอะไรหลอก อะไรไม่ หลอก

มันถึงเข้าใจใจ บางทีพูดนี้ เราเทศน์ไว้กันหนึ่ง เขาไปฟังแล้วก็มาบอกว่าหลวง พ่อสูดยอดเลย “ธรรมะเสมือนจริง” พูดนี้เหมือนจริงเปียบเลย แต่ไม่จริงสักคำ “ธรรมะ เสมือนจริง” พูดนี้เหมือนจริงเลยแหละ เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะเราคิดไม่ถึงใจ คำพูดนี้

เรานี่ พระนี่ เวลาเราเตือนพระ พระยังบอกเลย พระยังไม่เข้าใจนะ เขาบอกว่า “เขาว่าเราเข้าใจผิดนะ เขาบอกอาจารย์นะเข้าใจผิด เขาไม่ได้ตั้งใจอย่างนั้นนะ เขาพูดหมายความว่าอย่างนี้”

คำพูดนี้ มันพูดเป็นหน้าฉาก หลังฉากนะเขาต้องการอะไร? เอ็งไม่รู้หรืออก แล้วเอ็งเห็นเขาพูดหน้าฉาก เอ็งไปฟังหน้าฉาก แล้วว่ากูเข้าใจผิด ไม่รู้ว่าใครหลอกใคร เพราะเราเป็นอย่างนี้กันนะ เราถึงไม่ทัน ฉะนั้นเวลาพูดอย่างนี้ พูดอย่างนี้แบบนี้โยมก็ต้องปีนบันไดละ แล้วคิดดู แล้วมองโยมอยู่บนบันไดนะ อยู่ที่สูง แล้วมองลงมาที่ต่ำสิ พอมองลงมาที่ต่ำแล้วเราจะดำรงชีวิตอย่างไร? เพราะโลกเป็นอย่างนั้นกันหมดใจ เพราะเราขึ้นที่สูงแล้วนี่ มองลงมาที่ต่ำ ที่ต่ำมันเป็นสมมุติหมดเลย

ทีนี้เราถึงบอกว่า เรามองไปที่สูง เราอยู่ที่สูงแล้ว เราไม่ได้ทำตัวเราให้ไปอยู่ที่สูง เราต้องทำตัวเราให้ต่ำ เพราะเราต้องอยู่ในสังคม เราจะอยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ เราจะแปลกแยกจากสังคมมาได้ เราจะอยู่สังคมนั้น แต่เราต้องยกใจของเราไว้เป็นใจของเราสิ อย่าให้เป็นเหยื่อของใคร ไม่ใช่เราสูงแล้วนะ จะเอาไม้ค้ำถ่อไว้ เดินไปไหนจะเดินบนหัวคน ไม่ใช่ซะ สูงแล้วไม่ใช่สูงอยู่บนหัวคน สูงอยู่ในหัวใจเรานี้ แต่เราก็คือมนุษย์เหมือนกัน เราไม่ต้องสูงแล้วไปอยู่บนหัวของใคร

นี่ธรรมะเห็นใหม่ มันเป็นอย่างนี้ “สูงสุดสู่สามัญ” เป็นพระธรรมดาๆ เหมือนไม่มีอะไรนะ เหมือนไม่รู้ ถ้ามองจริงๆ เหมือนโง่ด้วย เพราะไม่แข่งขันกับสังคม ไม่แข่งชิงอะไรกับใครทั้งสิ้น เหมือนคนโง่ แต่จริงๆ คือฉลาด ฉลาดในตัวเองไง ฉลาดในตัวเองว่าเห็นสิ่งนั้นเป็นพิษเป็นภัย สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยเราจะไม่เอาเข้ามาใกล้ตัวเรา

แต่ถ้ามันโง่ซะ มันเห็นมานะ นี่โมฆบุรุษ ตายเพราะลาภ ตายเพราะเหยื่อ โมฆบุรุษ เห็นเหยื่อก็จับ จับ จับเลย แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมนะ เหยื่อก็คือเหยื่อ ปลาต้องกินนะ เราเกิดมานี้ ทุกคนเห็นใหม่ พระนี่ จะดิขนาดไหนก็ต้องบิณฑบาต พระขนาดไหนก็ต้องฉัน ปัจจัย ๔ นี่มันต้องดำรงชีวิตทั้งนั้นนะ แต่ดำรงชีวิตโดยธรรมไง คือมันเป็นโดยธรรม ไม่ใช่เสแสร้ง ไม่หลอกหลวง ไม่ต้มตุ๋น มันเป็นไปตามธรรมชาติ มันเป็นจิตนิสัยของเขา

หลวงตา อยู่กับหลวงตานะ ท่านพูด ตอนอยู่กับท่านใหม่ๆ เมื่อก่อนยังไม่เป็น
 อย่างนี้ ท่านบอกว่า อย่างอื่นนะท่านป้องกันให้ได้หมด คนชอบเข้ามายุ่ง เข้ามาทวงพระ
 ท่านจะกันให้หมดเลย ไม่ให้มีกิมนิมต์ ไม่ให้อะไรทั้งสิ้น ไม่ให้โยมเข้าไปทวงในที
 ปฏิบัติ

แต่มีอยู่ปัญหาเดียวที่ผมแก้ให้ไม่ได้ ไม่ได้จริงๆ คืออาหาร เข้าขึ้นมาเข้ามาใส่
 บาตรเต็มศาลานี้ กองเป็นถาดๆ เลยอย่างนี้ ท่านบอกว่า

“มันเป็นเจตนาของเขา เขาอยากได้นุญของเขา มันเป็นสิทธิของเขา เพราะว่าคน
 เขาจะทำบุญ เขาอยากได้นุญนะ มันเป็นเจตนาที่บริสุทธิ์ ผมกันให้ไม่ได้”

พระต้องมีปัญญา พระที่รับต้องฉลาด รับแล้วนี้จะฉันทันมากฉันทน้อยอยู่ที่เรา แต่สิ่ง
 ที่มาแล้วนี้ มันเป็นผลเจตนาที่ดีของเขา ท่านกันให้ไม่ได้ คือเขาจะมาทำบุญ จะไล่เขา
 กลับไม่ได้ แต่พระต้องฉลาด พระต้องหมั่นรู้จักรักษาตัวเอง พระไม่ใช่เห็นของมาก เห็น
 ของดี แล้วจมไปกับมัน

นี่ไง นี่ที่ว่าถ้าคนที่ฉลาด ผู้ที่เป็นจริง มันเป็นอย่างนี้ เพราะเรานี้ พวกเรา จริงๆ
 นะ เราพูดนี้ เราพูดแล้วเราสะท้อใจ คือพยายามจะเปิด เปิดให้พวกเรานี้กว้างขวาง ให้
 ปัญญาของเรานี้กว้างขวาง ให้รู้จักเลือกเป็น แต่! แต่ก็กลัวมากเลย กลัวจะมาดมมาทับที่
 เรานี้ ต้องผลักๆ ไว้ด้วย ไม่เอา ไม่เอา คือเป็นภาระ ไม่ไหวนะ ไม่ไหวหรือ คนเยะนี่
 ไม่ไหว แต่ก็อยากให้ทุกๆ คนฉลาด อยากให้ทุกๆ คนเอาตัวรอดให้ได้

แต่ถ้าเอาตัวรอดใช้ไหม? เหมือนกับเราต้องไปแบกหามนะ ไม่ไหวหรือ ไม่ไหว
 แต่นี้ ใอันี้ ความรู้ไม่ใช่แบกหามนี้ เราก็คือศึกษาสิ แล้วเราเก็บไว้ เรารักษาไว้ แล้วเทียบเคียง
 เทียบเคียงแล้วต้องมีปัญญา แล้วคุณของเรา นี้พูดถึงปฏิบัตินะ แล้วพูดถึงธรรมะ จะเข้าใจ
 นะ เพราะเวลาหลวงตาท่านพูด เราเข้าใจหมดนะ ท่านไปฟังพระที่นั่น ท่านดูอย่างนั้น
 แล้วท่านจะเทียบมา เทียบมา จริงไม่จริงนี้ แล้วเก็บไว้ในใจ แล้วมาพูดกันเฉพาะ

เห็นไหม เวลาพูดท่านจะบอกว่า “วงใน วงกรรมฐาน วงธรรมยุติ” นี้ธรรมยุติ
 ทั้งหมดนะ ธรรมยุติก็มีปรีชาดี ปฏิบัติ วงปฏิบัติ แล้ววงสายหลวงปู่มั่น แล้ววงใน จะพูด
 กันเฉพาะวง เฉพาะหมายถึงว่ารับรู้กันแค่นี้ แล้วถ้าวงนอกออกไปนี้ มันกระเทือนกัน อัน

นี้วงนอก วงในนะ มันก็อย่างนี้ วงกรรมฐาน เห็นไหม ท่านบอกว่าครอบครัวยุทธธรรมฐาน ครอบครัวยุทธธรรมของเราเนี่ย เพราะครอบครัวยุทธธรรมของเราเนี่ย มันก็อยู่ในครอบครัวยุทธธรรมของเราเนี่ย ถูกผิดก็ต้องบอกกัน

นี่ถ้าบอกออกไปข้างนอกนี้ มันก็อย่างว่าแหละ อย่างที่ว่าเห็นไหม แม้แต่ไก่ก็ยังมิชื่อ ไอนี้ก็สายใครสายมัน เดียวก็ไปพึดกัน ทีนี้เวลาเรื่องสายนี้ มันก็แบบว่าเหมือนกับชาติตระกูล มันก็อีกเรื่องหนึ่งเนอะ แต่เราคุยกันด้วยเนื้อหาสาระสิ ข้อเท็จจริงนะ ไอนี้ชาติตระกูลมันก็อย่างว่านะ มีครูบาอาจารย์ มันก็ต้องว่าเราอาจารย์ลูกศิษย์ใคร มันก็ควรจะพูดนะ แต่ไอ้ข้อเท็จจริงมันอีกเรื่องหนึ่งเว้ย

แต่ไม่ใช่เอาครูบาอาจารย์มาปะทะกัน ไม่ใช่ นี่เวลาพูดมันมีหลายแง่ใจ บอกเขาผิด เขาผิด เขาผิด มีแต่พวกเรานี้ถูก แต่หลวงปู่มันพูดไม่ได้พูดอย่างนั้นนะ อย่างหลวงตานี้ มีคนเขาไปหาหลวงตานั้น และเขาอ่านหนังสือแล้วเขาไปกราบหลวงตาบอกว่า

“เขาดีใจมาก” เขาได้อ่านหนังสือลูกศิษย์สายพระอาจารย์มันนี่ แล้วเขาแบบว่า เขาพื้น ศรัทธาเขาดีใจมาก ท่านกลัวมันจะเสียใจทีหลังไง ท่านพูดสวนเลย

“เราเชื่อมั่นว่า แม้แต่ในสายหลวงปู่มัน ก็มีลูกมีผิดเหมือนกัน ไม่ใช่สายหลวงปู่มันแล้วจะถูกหมด ผิดก็มี”

ผิดนี้ความจริงมันไม่ได้ผิดเพราะวาสนาเขาไม่ดีนะ อย่างเราภาวนาไม่ได้ ภาวนาไม่ได้หมายความว่า พละกำลังมันไม่มี แบกของหนักไม่ได้ จิตที่พละ อินทรีย์มันไม่ถึงนี้ มันบรรลุลุทธิธรรมไม่ได้

ไอ้อย่างนี้ก็ต้องสร้างบารมีไป ไอ้อย่างนี้ไม่ถือว่าผิด ไอนี้มันถือว่า เหมือนกับนักมวยคนละรุ่นอย่างนี้ กระชกคนละเบอร์เนี่ยมันปะทะกันไม่ไหวหรอก ถ้าเราสร้างของเรา จนกระชกของเราเข้มแข็งขึ้นมา นี่เราสร้างอำนาจวาสนาขึ้นมา เราสร้างเราพยายามภาวนาขึ้นมา ให้จิตมันเข้มแข็งขึ้นมา จนกระชกมันเสมอกัน จนกระชกเบอร์เราดีกว่านี้ กิเลสต้องล้มแน่นอน

ถ้าอย่างนี้แล้วมันสุดวิสัย ไอ้อย่างนี้อย่างหนึ่ง ไอ้ที่ว่าผิคนะ ไอ้ที่ว่าภavanaเข้าไม่ถึงจุด มันก็อยู่ที่वासนาบารมี ไอ้ที่ว่าผิคนี่ บางทีรู้ว่าผิคนอยู่ ก็ยังตะแบง ไอ้อย่างนี้น่าเกลียด แล้วอย่างสุดวิสัย อย่างเรานี้ภavanaไม่เป็น ภavanaไม่ได้ เราก็ยังภavanaอยู่นี้ อ้าว ก็มันเป็นอย่างนี้ ทำอย่างไรล่ะ? อ้าว ก็เรา มันไม่ได้ก็คือไม่ได้ ก็ภavanaไปนี้ ไม่ได้เดี๋ยวนี้ ไซ้ใหม่? ก็ภavanaสร้างบารมีไป เหมือนพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์ก็สร้างบุญญาธิการไปเห็นใหม่ ก็ต้องทำกัน ไม่ใช่ไม่มีแล้วก็ถอยเลย ไม่มีก็ไม่ทำเลย มันก็ไม่ไซ้ ไม่มีก็ต้องสู้ แต่ถ้ามันมีอยู่นะ ผลัวะ! ผลัวะ! ผลัวะ! เพราะเราสังเกต อย่างเช่นหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตานี่

หลวงปู่เจี๊ยะ พรรษา ๒ นี่สภิกาคามีแล้ว พรรษา ๑ พรรษา ๒ ได้แล้ว หลวงตานี่ ออกพรรษา ๗ ไซ้ใหม่? พรรษา ๘ ได้แล้ว พรรษา ๑๖ จบ ถ้ามีบารมีนะ มันจะ ผลัวะ! ผลัวะ! ผลัวะ! ไม่มีพรรษาหรอก ไม่ก็ปีนี้ได้เลย แต่ถ้ายังถูไถไปนี้มันก็อีกเรื่องหนึ่ง นี่พูดถึงปฏิบัติเนอะ ไม่มีอะไรแล้วนี่ เอวัง